

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษา การดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและกำหนดแนวทางในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร จากคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม หมู่บ้านละ 5 คน จำนวน 240 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 1,200 คน (ข้อมูล : ที่ทำการปกครองอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ณ วันที่ 1 กันยายน 2547)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากคณะกรรมการหมู่บ้านทั้งหมดในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 1,200 คน โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน (Taro Yamane. 1975 : 727) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(c)^2}$$

โดยกำหนดค่าดังนี้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

c = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น

$$\text{แทนค่าในสูตร } n = \frac{1,200}{1 + (1,200 \times (0.05)^2)} = \frac{1,200}{4} = 300$$

$$n = 300$$

ได้จำนวนประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน

1.2.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดการสุ่มหากกลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการหมู่บ้านจำนวน 300 คน และกำหนดจำนวนหมู่บ้านจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 300 คน หาดด้วยจำนวนของคณะกรรมการหมู่บ้าน 1 หมู่บ้าน ซึ่งหมู่บ้านหนึ่งมีคณะกรรมการหมู่บ้านจำนวน 5 คน ได้จำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น 60 หมู่บ้าน และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดให้หมู่บ้านในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน จึงใช้วิธีการเขียนชื่อหมู่บ้านทุกหมู่บ้านลงในกล่อง แล้วจับสลากชื่อหมู่บ้านครั้งละ 1 ใบ ได้หมู่บ้านจำนวน 60 หมู่บ้าน กำหนดให้คณะกรรมการหมู่บ้านที่จับสลากได้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รวมทั้งสิ้น 300 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

เพศ อายุ ระดับการศึกษา ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามข้อเท็จจริง จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เป็นคำถามที่ใช้มาตราวัดประมาณค่า กำหนดอำนาจการจำแนกออกเป็น 5 ระดับ ระกอบด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งเสนอแนะในการดำเนินงานได้อย่างมีอิสระ จำนวน 4 ข้อ

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษาค้นคว้า

2.2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงระดับการดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งแบบสอบถามปลายปิด และแบบสอบถามปลายเปิด

2.2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

2.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาและเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

- 1) นายวิโรจน์ มีแก้ว วุฒิ พ.บ.ม. ตำแหน่ง นายอำเภอวาปีปทุม
- 2) นายสุเทพ พิมพ์พิวัฒน์ วุฒิ พ.บ.ม. ตำแหน่ง ปลัดอำเภอพนมไพร
- 3) นายพรชัย สัจจงพงษ์ วุฒิ ศ.ศ.ม. ตำแหน่ง อดีตสมาชิกสภาเทศบาลตำบล

หัวขวาง

2.3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขและเสนอคณะที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง แล้วตรวจสอบคุณภาพด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้

(Try Out) กับคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 คนแล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขออนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายอำเภอวาปีปทุม เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ใหญ่บ้านที่ผู้วิจัยแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยผู้วิจัย

3.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ใหญ่บ้านพร้อมจัดอบรมวิธีเก็บข้อมูล และให้ผู้ใหญ่บ้านดำเนินการให้คณะกรรมการหมู่บ้านตอบแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามคืนซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนครบจำนวน 300 ฉบับ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2548

4. การจัดการกระทำกับข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ถูกต้องครบทุกฉบับ

4.2 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

4.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อกำหนดไว้ 5 ระดับ ให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2543 : 100)

ระดับดำเนินงานมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับดำเนินงานมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับดำเนินงานปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับดำเนินงานน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับดำเนินงานน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

4.4 แบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า ระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า ระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย ได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

5.1 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือหาความเชื่อมั่นใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent)

5.3 การวัดระดับการดำเนินงาน สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ การวัดค่ากลางข้อมูล ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.4 การทดสอบสมมุติฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นระดับการดำเนินงาน จำแนกเป็น

5.4.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นแบ่งกลุ่มตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ t – test

5.4.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นแบ่งกลุ่มตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มอายุ 20-29 ปี กลุ่มอายุ 30-39 ปี กลุ่มอายุ 40-49 ปี และกลุ่มอายุ 50 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป สถิติที่ใช้ได้แก่ F-test

5.4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นแบ่งกลุ่มตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือเทียบเท่า กลุ่มระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า กลุ่มระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และกลุ่มระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป สถิติที่ใช้ได้แก่ F – test

5.4.4 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะโดยวิเคราะห์ความถี่และบรรยายความ